

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM **TÜRKİYE**
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

EBRD, 2022'de En Fazla Yatırımı Türkiye'ye Yaptı

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) 2022 yılında Türkiye'ye 1,63 milyar euro yatırım gerçekleştirdi. Böylelikle 2022'de de Türkiye EBRD'nin en fazla yatırım yaptığı ülke oldu. Böylelikle Türkiye birbirini izleyen üçüncü yılda da bankanın en fazla yatırım yaptığı pazar oldu.

Bankanın bugüne kadar Türkiye'ye yaptığı toplam yatırım 17 milyar euroya ulaştı ve yatırımın yüzde 85'i özel sektöre gerçekleştirildi. 2022 yılında Türkiye'ye yapılan yatırımın yarısı bankanın 'Yeşil Ekonomi Dönüşümü' çerçevesinde gerçekleştirildi.

DTÖ Tarım Müzakerelerinde Başkanlık Türkiye'de

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeleri, tarım ve balıkçılık alanındaki müzakerelere Türkiye ve İzlanda'nın başkanlık etmesi konusunda anlaştı.

Dünya Ticaret Örgütü üyeleri, tarım ve balıkçılık için yeni küresel ticaret kurallarını belirlemeye yönelik devam eden müzakerelere Türkiye ve İzlanda'nın başkanlık etmesi konusunda anlaşarak, yaklaşık altı aydır süren çözümsüzlüğü sona erdirdiler.

DTÖ tarım müzakerelerine Türkiye'nin temsilcisinin başkanlık etmesine karar veren üyeler, milyarlarca dolarlık balıkçılık sübvansiyonlarını kesmeye yönelik müzakerelerin başına İzlanda temsilcisini atama konusunda anlaştıklarını belirttiler.

Sübvansiyonların kesilmesi balık stokları üzerinde risk oluşturabilir.

BM Küresel Ekonomide Yavaşlama Öngördü

Birleşmiş Milletler (BM), Rusya-Ukrayna Savaşı'nın yol açtığı gıda ve enerji krizi, Kovid-19'un devam eden etkisi ve kalıcılık gösteren yüksek enflasyon nedeniyle küresel ekonomik büyümenin 2023'te yüzde 1,9'a gerileyeceğini öngördü. Bu oran, son yılların en düşük büyüme tahmini olarak kayıtlara geçti.

Birleşmiş Milletler (BM), Dünya Ekonomik Durumu ve Beklentiler 2023 raporuna göre, dünya ekonomisi 2022'de Kovid-19 salgınının devam eden etkileri ve Rusya - Ukrayna Savaşı'nın tetiklediği enerji ve gıda krizi gibi bir dizi şokla karşı karşıya kaldı.

Yüksek enflasyon, reel gelirlere düşüşe ve yaşam maliyeti artışına sebep olurken, birçok ülkede orman yangınları ve seller gibi ekonomik zararlar ve insani sorunlara yol açan iklim olayları görüldü.

ABD Adalet Bakanlığı'ndan Google'a Dava

ABD Adalet Bakanlığı, Google'a, dijital reklam pazarında tekel kontrolüne sahip olduğu iddiasıyla dava açtı. Virginia'nın Doğu Bölgesi Federal Mahkemesi'nce açılan dava, şirketin 2008'de DoubleClick'i satın almasına kadar uzanan geçmişteki eylemlerine dayanıyor. Davada, Google'ın, dijital reklam teknolojileri üzerindeki hakimiyetine yönelik her türlü tehdidi ortadan kaldırmak veya ciddi şekilde azaltmak için rekabete aykırı ve yasa dışı yöntemler kullandığı belirtiliyor.

ABD Adalet Bakanlığı, Google'a, dijital reklam pazarında tekel kontrolüne sahip olduğu iddiasıyla dava açtı. Virginia'nın Doğu Bölgesi Federal Mahkemesi'nce açılan dava, şirketin 2008'de DoubleClick'i satın almasına kadar uzanan geçmişteki eylemlerine dayanıyor. Davada, Google'ın, dijital reklam teknolojileri üzerindeki hakimiyetine yönelik her türlü tehdidi ortadan kaldırmak veya ciddi şekilde azaltmak için rekabete aykırı ve yasa dışı yöntemler kullandığı belirtiliyor.

Çin Patent Sayısında Lider, Katma Değerde Avrupa'nın Gerisinde

Uluslararası Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) verilerine göre, Çin, 2021'de 1,5 milyonu aşan patent başvurusuyla dünyada ilk sırada yer aldı. Başvuru sayısı en yakın rakibi ABD'nin üç katına yaklaştı. Ancak başvuru sayısındaki farkın henüz gerçek ekonomik değere dönüşmediği gözleniyor. Patent yoğun endüstri kollarının gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) ve istihdamdaki payı göz önüne alındığında Çin'in, hâlâ

ABD'nin ve AB ülkelerinin gerisinde olduğu görülüyor. Çin Ulusal Fikri Mülkiyet İdaresi (CNIPA) yetkilisi Gı Şu'nun paylaştığı verilere göre Çin'de bilgisayar, elektronik, makine, enerji sistemleri, dijital iletişim, görsel-işitsel araçlar, tıp teknolojileri, ulaştırma ve havacılık gibi patent yoğun endüstri kollarının büyüklüğü 2021'de önceki yıla göre yüzde 17,9 artışla 14,3 trilyon yuana (2,1 trilyon dolar) ulaştı.

Çin'de patent yoğun endüstrilerin yarattığı katma değer GSYH'nin yüzde 12,4'ünü oluştururken bu oran ABD'de yüzde 24, AB'de yüzde 17,4 oldu.

BRICS Nezdinde Ortak Para Birimi Konusu Görüşülecek

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan BRICS ülkeleri grubunun ağustos ayında düzenlenecek zirvesinde, ortak para birimi konusunun ele alınacağını söyledi.

BRICS nezdinde ortak bir para birimine yönelik çeşitli taleplerin gündemde olduğuna işaret eden Lavrov, "Bu konuda, BRICS içinde, Latin Amerika ve Karayip ülkeleri çerçevesinde kendi para birimlerimizi yaratma ihtiyacıyla ilgili girişimler var. Güney Afrika'da ağustos sonunda düzenlenecek BRICS zirvesinde bu konu mutlaka istişare edilecektir." dedi.

Microsoft, OpenAI Şirketine Milyarlarca Dolar Yatırımla Ortaklığı Büyütüyor

ABD merkezli teknoloji şirketi Microsoft, maliyetleri düşürme hedefiyle 10 bin çalışanını işten çıkarmayı planladığı hafta, yapay zekâ teknoloji şirketi Open AI ile milyarlarca dolar yatırımla, ortaklığını genişlettiğini açıkladı. Microsoft, ChatGPT, DALL-E 2 ve GPT-3 gibi sanat ve metin üreten yapay zeka sistemlerinin arkasındaki girişim olan OpenAI

ile yatırım ortaklığı için yatırımın müşterileri için güvenli, kullanışlı ve güçlü yapay zeka geliştirmek için kullanılacağını açıkladı. Microsoft CEO'su Satya Nadella, Microsoft'un OpenAI'nin temel sistemlerini ticari platformlar olarak sunmayı planladıklarını, böylece herhangi bir sektördeki herhangi bir kuruluşun bunları geliştirebileceğini söyledi.

Apple Hindistan'da Üretime Ağırlık Vermek İstiyor

Hindistan Ticaret Bakanı yaptığı açıklamada, Apple'ın tüm iPhone'larının yüzde 25'ini Hindistan'da üretmeyi planladığını söyledi. Hindistan'ın Ticaret ve Sanayi Bakanı Piyush Goyal "Apple şimdiden Hindistan'daki üretimlerinin yaklaşık yüzde 5-7'sini gerçekleştiriyor. Yanılmıyorsam üretimlerinin yüzde 25'ine kadar çıkmayı hedefliyorlar." dedi. Geçen yıl Apple, amiral gemisi iPhone 14'ü Hindistan'da monte etmeye başladı.

Cupertino, California merkezli teknoloji devi ilk kez Hindistan'da en son modelini lansmanına bu kadar yakın bir zamanda üretti. Apple, 2017'den beri Hindistan'da iPhone üretiyor.

Ford Almanya'da İşçi Çıkarmayı Planlıyor

Merkezi ABD'de bulunan otomotiv üreticisi Ford'un elektrikli araçlar için artan batarya maliyetleri ve ABD ile Avrupa ekonomilerinde beklenen resesyonun etkisiyle Almanya'nın Köln şehrindeki fabrikasında 3 bin 200 çalışanını işten çıkaracağı belirtildi. Söz konusu fabrikada 15 bin kişiyi istihdam eden Ford, konu hakkında henüz kamuoyuna açıklama yapmadı. Almanya'nın en büyük sendikası IG Metall ise şirketin ürün geliştirmede 2 bin 500'e kadar ve idari pozisyonlarda ise 700'e kadar çalışanı işten çıkarmayı planladığını duyurdu. IG Metall açıklamasında, genel olarak Ford'un Almanya tesislerinin

geleceği konusunda son derece endişeli olduğu aktararak, şirketin işten çıkarma planını uygulaması halinde iş bırakma eylemleri yapılacağı ifade edildi.

Geçen yıl Köln'deki fabrikasını elektrikli araç üretim tesisine dönüştürmek için 2 milyar dolarlık yatırım yapacağını duyuran Ford, Avrupa'daki fabrikalarında 45 bin kişiye istihdam sağlıyor. Avrupa fabrikalarında yeniden yapılanma sürecini yöneten Ford, geçen yıl fabrikaların elektrikli araç üretimine uygun hale getirilmesi sırasında ABD'de ve Hindistan'da birkaç bin kişinin işten çıkarılacağını açıklamıştı.

Ford'un işten çıkarmalara yönelik planının ABD'de Enflasyon Azaltma Yasası ile ülkede üretilen elektrikli araçlar için büyük teşvikler verilmesi nedeniyle, Avrupa'da otomotiv üreticilerinin yer değiştirme endişelerinin arttığı bir dönemde gelmesi dikkati çekti.

Tarım Bakanlarından "Küresel Gıda Güvenliği" Çağrısı

Berlin Tarım Bakanları Konferansı sonuç bildirgesinde, dünyada açlığa karşı daha güçlü bir mücadele çağrısında bulunuldu. Dünyada gıda güvenliği ve beslenme üzerinde ciddi sonuçları olan artan çatışmalardan büyük endişe duyulduğu belirtilen bildirmede, Rusya-Ukrayna savaşının "büyük insani sıkıntılara neden olduğu ve küresel ekonomideki mevcut kırılganlıkları şiddetlendirdiği" vurgulandı.

Bildirmede, tarımda sürdürülebilir bir üretim yöntemine işaret edilerek yüksek gıda kayıplarının da azaltılması gerektiğinin altı çizildi. Konferansın sonuç bildirgesinde, "Tarım ve gıda sektörlerinin sürdürülebilir şekilde üretim yapmalarını, yeni koşullara uyum sağlamalarını, risklerle başa çıkma becerilerini geliştirmelerini, sosyal olarak daha adil olmalarını ve krizlerden daha hızlı ve daha iyi çıkmalarını sağlayarak sürdürülebilir, kapsayıcı, verimli ve dirençli gıda sistemlerini teşvik etmeyi taahhüt ediyoruz." ifadesi kullanıldı.

Türkiye'yi konferansta Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi temsil etti.

Rusya Merkez Bankası Yuan Swap Enstrümanını Devreye Alıyor

Rusya Merkez Bankası, artan talepten ötürü yaşanan dalgalanmaların sınırlandırılması için yeni bir yuan swap enstrümanı başlatacağını bildirdi. Yapılan yazılı açıklamada, bankalara ruble karşılığı yuan temin etmek için 19 Ocak itibarıyla yeni bir

swap enstrümanının devreye alacağı duyuruldu.

Shell USA, Volta'yı 169 Milyon Dolara Satın Alıyor

Dünyanın en büyük petrol şirketlerinden Shell'in ABD'deki iştiraki, Shell USA, elektrikli araç şarj şebekesi operatörü Volta'yı, 169 milyon dolara satın alıyor. Reklama dayalı gelir modeli olan Volta, şarj cihazlarını, elektrikli araç sürücülerinin pillerini ücretsiz olarak şarj edebilecekleri, alışveriş merkezlerine ve marketlere yerleştiriyor. Satın alımın 2023'ün ilk yarısında tamamlanması bekleniyor.

Volta CEO'su Vince Cabbage yaptığı açıklamada "Bu işlem hissedarlarımız için değer yaratıyor ve istisnai çalışanlarımıza ve diğer paydaşlarımıza açık bir yol sağlıyor." dedi.

Toyota'nın Şarj Edilebilir Hibrit Otomobili Sakarya'da Üretilcek

Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye'den yapılan açıklamaya göre, Türkiye'nin ilk şarj edilebilir hibrit otomobili yeni Toyota C-HR, dünyada ilk kez Toyota Otomobil Sanayi Türkiye tarafından Sakarya'da üretilcek. Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye aynı zamanda Toyota Avrupa tesisleri arasında ilk batarya ve şarj edilebilir otomobil üreten fabrika olacak. Açıklamaya göre üretilen yeni C-HR için gerçekleşen 317 milyon

euroluk yatırım ile Toyota'nın Türkiye'deki toplam yatırım tutarı 2,3 milyar euroya ulaşacak. Batarya üretim hattı, yıllık 75 bin adet batarya kapasitesi ile üretimi destekleyecek olup, alanında uzman 60 çalışan ek olarak istihdam edilecek. Yeni C-HR'ın, Toyota'nın Avrupa'da 2025 yılına kadar 1,5 milyon adet otomobil satış hedefine önemli bir katkıda bulunması bekleniyor.

Proje ile birlikte kurulacak olan çevre dostu yeni teknoloji boya tesisi ile, Toyota Avrupa'nın 2030 nötr karbon hedeflerine bir adım daha yaklaşmış olacak.

Brezilya ve Arjantin'den Ortak Para Birimi Adımı

Brezilya ve Arjantin ortak para birimine geçmek için hazırlık yapılmasına başladı. Haberde, iki ülke liderinin hazırlıklara başlanması konusunda bu hafta açıklama yapacağı kaydedildi. FT'nin yetkililere dayandırdığı haberinde, Brezilya'nın yeni para birimi için "sur" (güney) ismini önerdiği ve bu hafta Buenos Aires'te yapılacak bir zirvede

ortak para biriminin tartışılacağı belirtildi. Ortak yeni para birimiyle, iki ülkenin bölgesel ticareti artırmayı ve ABD dolarına bağımlılığı azaltmayı hedeflediği söylendi. Arjantin Maliye Bakanı Sergio Massa, Financial Times'a yaptığı açıklamada, "Ortak para birimi oluşturmak için gerekli mali konuları ve merkez bankalarının

rolü gibi gerekli parametreleri incelemek için karar alınacak." ifadelerini kullandı.

AB Rusya'ya Yaptırımları 6 Ay Daha Uzattı

Avrupa Birliği (AB) konseyi, savaş nedeniyle Rusya ekonomisinin belirli sektörlerini hedef alan yaptırımların 31 Temmuz 2023'e kadar uzatılmasının kararlaştırıldığını duyurdu. Avrupa Birliği (AB) Konseyi'nden yapılan açıklamada, Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımların ilk olarak 2014 yılında Ukrayna'yı istikrarsızlaştırması gerekçesiyle alındığı anımsatılarak, bir kez daha uzatıldığı, geçen yıl Şubat ayında başlayan Rusya-Ukrayna savaşıyla yaptırımların önemli ölçüde genişletildiği kaydedildi. Rusya'ya yönelik yaptırımların ticaret, finans, sanayi, teknoloji, ulaşım, çift kullanımlı ve lüks ürünleri de içeren geniş bir yelpazede sürdüğüne vurgu yapılan açıklamada, deniz yoluyla taşınan ham petrol ile bazı petrol ürünlerinin Rusya'dan AB'ye

ithalatının yasaklandığı, bazı Rus bankalarının uluslararası ödeme sistemi SWIFT'ten çıkarıldığı ve çok sayıda yayın kuruluşunun faaliyetlerinin askıya alındığı hatırlatıldı. AB'nin Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımları her 6 ayda bir uzatılıyor. Rusya, 18 Mart 2014'te Kırım Özerk Cumhuriyeti'ni ve Sivastopol şehrini yasa dışı şekilde ilhak etmişti. AB, Rusya'ya ekonomik yaptırım kararını ilk olarak 2014 yılında almıştı.

SAP 3 Bin Kişiyi İşten Çıkaracak

SAP SE, şirket kârını artırmaya çalışırken Qualtrics International Inc.'deki kalan hissesinin satışını ve yıl içinde yaklaşık 3 bin kişiyi işten çıkarmayı planlıyor. Alman yazılım şirketi, 2023 için düzeltilmiş faaliyet kârının 8,8 milyar euro (9,6 milyar dolar) ile 9,1 milyar euro aralığına çıkmasını bekliyor. Bu rakam Bloomberg anketine katılan analistlerin tahmin ettiği ortalama 8,65 milyar euronun üzerinde gerçekleşiyor. SAP SE, şirket kârını artırmanın yollarını ararken bu yıl yaklaşık 3 bin kişiyi işten çıkarmayı planlıyor.

İşten çıkarmalar, çalışanlarının yüzde 2,5'ini temsil ediyor. SAP bu hamlesiyle, geçen yıl hisse fiyatları düştükten sonra işten çıkarmalar yapan ve maliyetleri düşürmenin yollarını arayan, büyüyen teknoloji şirketleri listesine katılıyor.

SAP CEO'su konuya dair basın mensuplarına yaptığı bir açıklamada işten çıkarmaların stratejik bir hamle olduğunu ve "işin momentumu ile ilgili olmadığını" dile getirdi. Öte yandan şirket hisseleri son 12 ayda yaklaşık yüzde 12 düştü.

Şirket, yeniden yapılanmanın ve Qualtrics'in satış motivasyonunun nedeninin en büyük işi olan bulut hizmetlerine yeniden odaklanmak olduğunu söyledi. Bulut işi, geçen yıl SAP'ın en büyük gelir akışı haline gelmişti.